Et ita factum est. Imperator autem dixit, Quomodo ergo illud huc tulisti? Quæ ait: Domine Imperator vim patiens à principibus, sicut vidua, & nolens alteri viro copulari, nunciaui patri meo, quia huc volo venire & afferre viri mei corpus ad possessionem meam Tunc audiens hoc pater meus, accepit sacram epistolam ab imperio vestro, & misit hanc mihi & episcopo, vt tollerem corpus viri mei. Descendens autem noctu cum Cyrillo episcopo, existimaui tollere viri mei corpus, & tuli Sancti Stephani. Dedit autem imperatori sacram epistolam. Imperator autem cum legeret, recognouit suimetipsius manum. Tunc mulier dixit Imperatori, Domine Imperator potestatem habes corporis mei, animæ verò Deus, qui facit mirabilia in cœlo & in terra. Quod si non credis, mitte ad nauim Hebræum, vbi iacet loculus Sancti, in quo etiam titulus est affixus, scriptus Hebraicis literis, & legens eas cognosces certitudinem. Imperator verò vocato Hebræo, adiurauit eum per legem ipsius, dicens: Vade & vide quid scriptum sit: Abiens itaq; Hebræus cum duobus protectoribus, & legens dixit, Magnum spectaculum est hoc, Protectores verò dixerunt. Quod spectaculum? Dic nobis. Hebræus autem dixit: Quia protomartyr Stephanus est, & in ipso vita mea & spes mea, quia viderũt oculi mei gloriosissima hodie. Tunc venientes protectores nunciauerunt Imperatori, qa protomartyr Stephanus est. Qua de re gauisus Imperator, conuocans Eusebium episcopum dixit ei, Vade ad nauim cũ multitudine populi, & ego mittam plaustrum in quo ponẽs loculũ deferes ad palatium. Iuit ergo episcopus, post quem omnis populus cum cereis cucurrit. At verò episcopus descendens in nauim, tulit loculum. Et posito in carruca festinauit in palatium. Mulæ autem incedebant, tractæ violenter ab angelis. Et veniens in locum, qui dicitur Constantinianes, steterunt, & vlterius non valebant transire. Percutiebant ergo animantia. Vna autem earum per angelicam virtutem humana voce locuta est dicens, coram omni populo. Quid percutitis facies nostras? Hic oportet eum recondi in loco hoc. Nolite ergo laborare omnino. Alioquin signa & prodigia habetis videre. Episcopus verò tremefactus & tormentum non sustinens, nunciauit Imperatori omnia quæ contigerant. Audiens autem hoc imperator, tristatus est, & misit alia duodecim animalia vt traherent carrucam. Et ipsa quoque similiter propter vim angelorum non valuerunt trahere carrucam. Tunc episcopus exclamauit, Vnus es Deus omnipotens; qui facis mirabilia solus supra sanctum Protomartyrem Stephanum, qui martyrium passus est pro nomine tuo. Da nobis gratiam & misericordiam, per intercessiones sancti Protomartyris. Tunc episcopus tulit loculum à carruca & locauit eum faciens Oratorium per menses quinque, in quo & posuit loculum cum omni cautela Sanitates autem & virtutes factæ sunt super infirmos in diebus illis, in gloriam patris & filij & Spiritus sancti, cui est honor & Imperium in sæcula sæculorum, Amen.

Multa trahens plaustrum, loquitur.

Corpus S. Stephani deponitur & oratorium extruitur.

DE S. VALENTINO PATAVIENSI EPISCOPO, AN. 460.

SCRIPTA QVÆDAM ANTE ANNOS AMPLIVS QVINGENTOS, SED nomen authoris MS. Codices non habent. Stylum F. Laur. Surius hincindè nonnihil expoliuit.

I. NOSTRO æuo, temporibus Calixti Pontificis Maximi, anno Dominicæ incarnationis 1090. *(sic habent duo MS. libri, sed vel in Pontificis nomine mendum est, vel in numero annorum legendumq; 1120. aut circiter)* Patauij inuentum est corpus sanctissimum venerandi confessoris Christi & Episcopi Valentini, idque ab eiusdem sedis venerabili antistite Dedalrico. Quod quidem sacrum corpus olim eò translatum à Longobardorum gente è castro Magiensi, iussu venerandi Ducis Tassilonis, Dei benignitate propriæ sedi restitutum est. Prima verò translationis eiusmodi fuit occasio. Cùm beatæ memoriæ S. Corbinianus Episcopus Frisingensis Romam aliquandò proficisceretur, captus est à ministris Grimoaldi Longobardorum principis, qui in Alpibus excubabant, perductusque est in Magiense castrum. Vbi cùm maneret sanctissimus vir, accessit ad monumentum S. Valentini, Patauiensis quondàm Episcopi, quod in eodem castro in Alpibus sito, idem beatus antistes Valentinus extruxerat: in quo postquàm gentibus prædicauerat, & multos ab ethnicismo ad Christi religionem traduxerat, post obitum suum humatus, requieuit in pace. Vbi verò iussu Grimoaldi Principis Corbinianus Episcopus dimissus est è custodia, Romam ire perrexit, atque indè prospero cursu ad eundem locum reuersus est. Cumque non mediocriter doleret sancti Pontificis Valentini corpus à propria ecclesia longius semotum, rogauit Tassilonem Ducem, patrem Grimoaldi ducis, vt per ipsum propriæ sedi quandoque vel mortuus restitueretur. Eius verò precibus annuens Tassilo, præcepit, vt corpus beati Valentini à castro Magiensi Patauium, vndè quondàm ab improbis hæreticis, Arriana perfidia infectis, expulsus fuerat, honorificè deportaretur. Itaque hunc in modum translatum est corpus sanctissimi viri à Magiensi castro Patauium, positumque inter duos muros ante fores ecclesiæ beati Stephani protomartyris, vbi Episcopi sedes est.

AVG. 4. Inuenitur corpus S. Valentini Episcopi.

S. Corbinianus Frisingensis Episcopus.

Corpus eius transfertur Patauium.

De literis cum sacro corpore inuentis.

II IPSO autem sanctissimi Valentini Pontificis inuento corpore nostris temporibus in ecclesia Patauiensi, iuxta illud reperta est tabula plumbea, in qua continebantur scripta strictim, & vt vix possent intelligi, eius sanctissima gesta, tum etiam quis fuerit, quemadmodùm ecclesiæ Patauiensis Episcopatum administrârit, vt expulsus, in locis montanis vitam suam exegerit, vt denique post mortem reductus sit. Quæ quidem scriptura tum vetustate, tum terræ putrefactione dissipata, & ab inuentoribus in vnum collecta, rerum gestarum ordinem ægrè hunc in modum manifestat; Vénit ab Oceano vir humilis, Valentinus nomine, in Norici vrbem Patauium, idque animo apud illos prædicandi Sed quia id hominum genus ferum ac belluinum nimis erat, exiguum apud illos animarum fructum capere potuit. Videns autem terræ eius opportunitatem, & quorundam hominum frugalitatem, regionemque iam albam ad messem, ità intrà se cogitabat: Non debet concionandi munus quisquam sibi vsurpare, nisi ex Apostolicæ auctoritatis iussione, sicut scriptum est: Quomodò prædicabunt, nisi mittantur? Hæc dicens, adijt pontificem Romanum. Qui eum honorificè & reuerenter excepit, libenterque eum audiuit, & Apostolica authoritate eius studium prædicandi confirmauit. Reuersus ergò ille Patauium, tentauit illic prædicare verbum vitæ, sed nihil profecit, nondùm enim tempus miserendi eius aduenerat. Rursùs autem cogitauit adire Romanum pontificem, vt ab eo vel in aliam prouinciam mitteretur, vbi animas Christo lucrifaceret, & suæ quoquè salutis acciperet incrementa. Venit ad Pontificem, interrogatur ab eo, quid ità citò reuerti voluerit, respondet in hunc modum: Domine mi, pater charissime, obstante infelicitate mea, non potui vllum fructum facere. Redij ergò ad te, orans vt ad aliam gentem me mittas, vbi fructum animarum. Christo iubente, colligam, nec minorem animæ meæ profectum percipiam. Respõdit Pōtifex: Insta frater opportunè, importunè, & beatus erit fructus laboris tui: si possis tantùm vti cōstantia, donèc frangas feritatẽ diu reluctantis populi. Quòd si verò iam tertiò conando nihil effeceris, authoritate Apostolica licebit tibi ad alias gentes prædicandi causa commigrare. Atque ità imponens ei manum, ordinauit eum Episcopum, dataque benedictione, à se dimisit. Ille celeriter reuersus Patauium, prædicauit verbum salutis & fidem sanctæ

S. Valentinus prædicat Patauij.

Vide quid tribuat Romano Pontifici. *Rom. 10.*

Ordinatur Episcopus,

Trinitatis. At homines illi videntes eius prædicandi instantiam, vnà cum Arrianis restiterunt ei, nec sine læsione eiecerunt eum è finibus suis. Ille verò, vt erat homo patiens, excusso puluere pedum in eos, egressus ab vrbe, ad montana se contulit, vbi ex Dei prouidentia ingentem attulit animarum fructum, cum magno suæ salutis augmento: & tandèm Deo & hominibus charus, feliciter in Christo defunctus est.

Matth. 10. Luc. 9.

Obitus eius.

Hucusquè in tabula plumbea habetur.

Sequuntur quædam de gestis eius, eodem authore, qui superiora huius historiæ scripsit.

Prædicat in Alpibus.

FVIT itaque beatus Valentinus Episcopus in Alpibus, in locis nemorosis & syluestribus, in quibus ethnici III. multi, & feri ac belluini homines morabantur, prædicans ac docens verbum Dei, & virtutes multas efficiens, ità vt ab obsessis corporibus dæmones pelleret, sanaret infirmos, & multos malè habentes à diuersis languoribus curaret. Erat enim vir sanæ doctrinæ, & fidei catholicæ regula perfectè imbutus: non palpans vitia hominum, sed pungens: aculeatis sermonibus vtens aduersùs flagitiosos, & tar-quàm clauis quibusdam in altum defixis: abstinens se ab omni fratre ambulante inordinatè. Versutias hæreticorum toto studio declinabat, ità vt nec audire eos, nec in cibo, potu, aut qualibet amicitiæ coniunctione cum eis communicare vellet.

Edit miracula.

Vitat hæreticorum communionem.

QVÆ etiam ei partim causa fuit montana expetendi, vt nulla ipsi daretur alicuius cum eis commercij occa- IV. sio, aut communicandi necessitas offerretur. Arriana perfidia, inter cæteras hæreses per totum orbem peruaserat, & instàr serpentis suo veneno infecerat limites, quos olim doctrina Apostolica ad Christi fidem adduxerat. Nè ergò vir sanctus, & catholicæ religionis firmitate roboratus, hæreticorum, quibus præ multitudine resistere non poterat, tumultuosos clamores audiret, ad montana se contulit: vbi cùm sanæ doctrinæ & veritatis prædicationi vigilanter incumberet, multum Domino populum lucratus est. Audientes enim eum populi multi, qui non modò in montanis, sed etiam vicinis locis & circa Alpes contra Italiam & insubres degebant, sacrum ab eo baptisma percipiebant.

Arriana hæresis, tempore S. Valentini eruptit.

Multos Domino lucratur.

QVIDAM etiam ab erroribus, quos ab hæreticis hauserant, resilientes, beati Valentini orthodoxa prædica- V. tione instituti, sanam fidem complectebantur, confitentesque peccata sua, & abstinentes se ab omni opere malo, glorificabant Deum patrem omnipotentem, & filium eius Dominum nostrum Iesum Christum, redemptorem & Saluatorem mundi, & Spiritum sanctum paracletum, illuminatorem & consolatorem animarum, veram & sanctam Trinitatem, diuini nominis & confessionis vnitatem. Non est in hac Deitatis confessione diuisio, non est in personis inæqualitas. Pater æqualis & consubstantialis est filio & spiritui sancto: at tamen alia persona patris, alia filij, alia spiritûs sancti: sed vna Deitas & consempiterna maiestas: quæ cuncta creat, cuncta vegetat, cuncta gubernat.

Docet verā & catholicā fidem amplectēdam.

EAM fidem constantissimè prædicabat beatus Valentinus Episcopus, & in hac sanctæ Trinitatis confessione VI. perdurabat. Hac fide multos ab errore diabolicæ prauitatis liberabat, multorumq; animas à præcipitio æternæ damnationis eripiebat. Quos verò subtraxit diabolo, illos adduxit ad Christum: quosque conuertit ad fidem, saluti restituit animarum.

DOCEBAT autem eos resistere vitijs, pugnare cum mundi huius prauis cupiditatibus, pristinos errores prorsùs abijcere, cunctis vanitatibus valefacere. Docebat populum Dei rectè credere & benè operari, spernere lenocinia blandientis sæculi, perfecteque ambulare in via Domini, & quæ fide recta comprehenderent, ea bonis operibus complere. Cumque hæc alios doceret, nequaquàm seipsum neglexit, sed dabat operam, vt posset ipse quoquè dicere cum Apostolo: Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, nè fortè alijs prædicans, ipse reprobus efficiar. Erat eius doctrina sale sapientiæ condita, non declinans neque ad dextram, neque ad sinistram, id est, nec aspera nimiùm, nec plus satis remissa. Sic extirpabat vitia, vt virtutes pariter non euelleret, conuenienter illi sententiæ de Domino Saluatore: Linum fumigans non extinguet, & arundinem quassatam non conteret. Linum fumigans extinguere, est peccatores quosque & sceleratos seu criminosos propter fumum fœtoris eorum despicere, & ad reconciliationem diuinæ miserationis per beneuolentiam prædicationis non reuocare. Non extinguere verò, est, nè desperent, per lenitatem ad fiduciam salutis æternæ alliciendo temperare. Arundinem quassatam conterere, est anxias, exacerbatas, & propter iniquitatis suæ instabilitatem afflictas mentes, ad constantiam & fiduciam spei, vitæ æternæ promissionibus non erigere, sed seueritate maledictionis & desperationis conterere. Quod beatus Valentinus prædicator egregius non fecit, sed ità potiùs peccatoribus prædicabat veniam, vt seipsum etiam peccatorem diceret, summum illum verbi Dei præconem Paulum imitatus, qui dicit: Christus Iesus vénit in hunc mundum peccatores saluos facere, quorum primus ego sum: sed ideò misericordiam consecutus sum, vt in me primò ostenderet Christus Iesus omnem patientiam, ad informationem eorum, qui credituri sunt illi in vitam æternam. Ità nimirùm S. Valentinus Episcopus dulcis erat eloquio, pro concione suauis, non multiplex nec profusus nimiùm in verbis, non profundus sensibus, non vafer neq; implicatus sententijs: sed humilis voce, lenis exhortatione, conspicuus bonitate, vniuersa morum honestate præclarus.

Eius optimæ institutiones.

1. Cor 9.

Col. 4.

Esa 42.

1. Tim. 1.

ERAT apud illum in more positum, noctes & dies ruminare psalmos, tota animi attentione hymnos depro- VIII. mere, preces multas fundere, tota compunctione ad Dominum suspirare, & cum Psalmista crebrò ingemiscere & dicere: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: cum Apostolo cupere dissolui, & esse cum Christo: frequentissimè in precibus suspirare ad Dominum, & cum lachrymis atque singultibus dicere: Quandò veniam & apparebo ante faciem Dei? Igitur beatus vir, athleta fortissimus, cùm per multos in fide Christi & catholicæ religionis professione confirmâsset, delegit vitam solitariam, vt tanto securiùs quantò secretius Deo adhæreret, diuinis contemplationibus vacans, & cælesti dulcedini animum intendens fecerat sibi iampridèm oratoriolum seorsùm ab hominum tumultu, in quo crebrò pernoctabat in orationibus, vigilijs & ieiunijs insistebat, sæpissimè lachrymarum imbribus perfusus, ardentissimè ad Deum suspirabat. Diebus verò orationi, lectioni, contemplationi vacabat, eleemosynis, cæterisque, quibus poterat, bonis operibus intentus erat, Deoque soli in secreto cordis sui pura conscientia indefessus militabat.

Eius multæ preces.

Psalm 119. Philip. 1.

Psalm 41.

Eius exercitia.

POST tot vitæ huius labores, post tot bonorum operum sudores, post tantas corporis molestias & vigilias, IX. hæreticorumque vexationes & insidias, Deus omnipotens, cui soli iam longo tempore inhæserat, volens ei reddere mercedem & amplissima præmia, in spiritu ei reuelauit horā, qua esset abiturus à vita. Tum verò ille præmuniuit se vigilijs & precibus, vt posset lætus audire à veniente iudice: Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam: intra in gaudium Domini tui. Cumque labores laboribus, vigilias vigilijs, ieiunia ieiunijs, preces precibus cumularet, alijsque pijs operibus incumbendo, diem vocationis suæ cum imbibus lachrymis expectaret, in graue in morbum incidit, quo etiam extinctus est. Sed licèt magnis affligeretur corporis molestijs attamen scutum patientiæ, & obedientiæ virtutem tenens fortiter, non multùm contristabatur, sed gaudebat potiùs, credens à Domino se diligi: quandoquidem tam acriter ab illo castigaretur. Non erat immemor scripturæ dicentis: Fili mi, noli negligere disciplinam Domini, neque fatigeris, dum ab eo arguēris. Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem filium, quem recipit, & post flagella in hæreditatem patriæ cælestis introducit.

Matth. 25.

Credebat se à Domino diligi quandò castigabatur.

Prou. 3. Heb. 12.

Eiusmo-

Eiusmodi sancti spiritûs consolationibus confirmatus vir Dei, non timebat mori, sciens se à Domino celeriter à mortis cruciatu liberatum iri. Vocatis igitur fratribus & commilitonibus suis, indicauit eis propè adesse suum è vita decessum, cunctosque his compellauit sermonibus: Fratres charissimi, confirmate Ecclesiam in fide Christi, conseruate fidem, pacem, vnitatem, spem, charitatem & religionem catholicam: & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum vsque in finem. Deindè cum lachrymis ità precatus est: Domine Deus, Pater Domini mei Iesu Christi, qui per spiritûs sancti gratiam omnes gentes in vnitate fidei congregâsti, collige Ecclesiam tuam vinculo veræ fidei & Christianæ religionis. Libera eam à prauitate hæreticæ peruersitatis: custodi eam à scissura diabolicæ falsitatis. Domine Iesu Christe, fili Dei omnipotentis patris, defende & ërue oues tuas de ore luporum, pro quibus fudisti preciosissimum sanguinem tuum. Prædicit obitũ suum.

X. HAC oratione finita, pariterque exhortatione fidissima, vir sanctus proprijs manibus accepit corporis & sanguinis Domini sacramentum, ità dicens: Domine Iesu Christe mundi conditor & redemptor, qui es dux & illuminator animarum nostrarum: obsecro te per mysterium sacratissimæ passionis & resurrectionis tuæ, vt suscipias animam meam, & perducas eam in regnum tuum, quod præparâsti diligentibus te. His dictis, tradidit spiritum in manus Angelorum, ad Christum in paradisum perferendum. Corpus autem eius in Alpibus in ecclesia, quam ipse condiderat, humatum est. Post aliquantam verò temporis, consopita perfidia hæreticorum, à fidelibus Christianis Patauium translatum est, & in ecclesia beati Stephani protomartyris honorificè tumulatum. Cumque multis temporibus clarescceret locus ille signis & virtutibus, quas fecit per illum Deus, oblatæ sunt multæ visiones nostris temporibus viris religiosis de corpore eius, ex diuina voluntate ad locum celebriorem transferendo. Inuentum est ergò corpus sanctissimi viri inter duos muros basilicæ sancti Stephani, & eleuatum cum magno tripudio & populorum conuentu à venerabilibus viris & religiosis Episcopis, collacatumque in maiori ecclesia ad sedem pontificis, vbi etiamnùm plurima fiunt miracula, quæ facit per illum Deus & Dominus noster Iesus Christus, qui in sanctis suis est mirabilis & gloriosus in sæcula sæculorum, Amen. Celebratur autem festum eius in Ecclesia Patauiensi cumprimis solenniter & honorificè pridiè Nonas Augusti, & fit ibi conuentus multorum hominum, quærentium auxilium & defensionem ab illo: percipiuntque multi dignè postulantes, mentis & corporis sospitatem per Christum Iesum Dominum nostrum. Sub morte accipit Eucharistiam. Feliciter obdormit in Domino. Inuentio corporis eius & translatio. Festũ eius.

CONVERSIO ET PASSIO SS. MARTYRVM, AFRÆ, HILARIÆ, DIGNÆ, EVNOMIÆ, ET EVTROPIÆ, VT EAM edi curauit Cl. D. Marcus Welserus II.vir Augustanus. AN. 300.

I. APVD prouinciam Rætiam, in ciuitatem Augustam Narcissus Episcopus veniens, tempore, quo persecutio Diocletiani feruebat, nesciens quo intraret profugus, ad mulierem quandam ingressus est, nomine Afram, cum diacono suo Felice. Illa autem, videns honestos viros existimans aduentores impudicos, parat cænam, & omnia, quæ solito more, cum tribus puellis, parare amatoribus consueuerat. Episcopus autem, veniens vt cibum caperet, orare cœpit, & psallere. Afra autem, quia nunquam hæc audierat, stupefacta cœpit inquirere quis esset. Et ediscens hunc esse Christianorum Episcopum, procidit[a] ante pedes eius, dicens: Domine indigna sum valde, & in ista ciuitate nulla me turpior potest inueniri. Cui ait Narcissus episcopus: Saluator noster à turpissimo tactu inquinari non potuit, illius enim tactus omnes sordes diluit, atque mundauit, & sordes non poterant inquinare domini charitatem. Nam & lux de cœlo veniens, & splendor solis, dum circa cloacas, & lutulentas plateas funditur, mundus funditur de cœlo, & mundus leuatur in cœlum. Vnde & tu, filiola, suscipe in te lumen fidei: vt purificata ab omni peccato, possis de meo introitu perpetua charitate gaudere. Dicit ei Afra; ego quidem, quæ plura capillis meis peccata commisi, quomodo possum à tantis sordibus ablui? Respondit Narcissus episcopus: Tantum crede, & baptizare, & salua eris. γ. AVG. Narcissus Episcopus venit Augustam. Ante cibum orat more Christiano. a Afra se peccatricẽ fatetur. Luc. 7.

II. POST hæc Afra conuocans puellas suas, dixit: Iste homo, qui ad nos intrauit, episcopus est Christianorum: & dixit mihi, Si credideris Christo, & baptizata fueris, ab omni poteris emundari peccato. Quid vobis videtur? Respondentes autem Digna, *Eunomia, & † Eutropia dixerunt: Tu nostra domina es, & si sequutæ sumus te ad inquinamenta facinorum, quomodo te non sequemur ad indulgentiam peccatorum? Tu caput nostrum es, quocunque ierit caput, membra necesse est vt sequantur. Interea dum hæc loquerentur, nox initium sumpsit. Incipiens autem [b] hymnos Deo canere cum diacono suo episcopus, totam noctem orando, & psallendo pertransijt, simul habens Afram cum suis puellis consortem. Mane autem facto, episcopus Narcissus cæpit inquiri. Dictumque est Afræ: Vbi sunt, qui ad te introierunt? Illa autem dixit eis. Hospites amatores mei manserunt hic, & abierunt ad sacrificium. Illi autem audientes illos isse ad sacrificium, putabant eos ad Capitolium vel ad templum abiisse. Alijs ergo discedentibus, remansit vnus ex eis, qui diceret: Ego cognoui eos seros ad te venisse, & scio quia Christiani erant, nam omni hora signabant frontes suas signo crucis, in qua Christus eorum passus est. Dicit ei Afra: Ad me meretricem haberent intrare, si Christiani essent? Ad me non veniunt nisi qui mei similes sunt. Abijt ille, & nunciauit omnia quæ dixerat, quæque audierat, his qui quærebant eos. His ita gestis, abijt Afra ad matrem suam Hilariam, & dixit: Episcopus Christianorum venit ad me nesciens quo intraret, & per totam noctem, expandens manus suas ad Deum suum, cantans quod nouit, nos fecit simul orare: Circa verò pullorum cantum extinctum est lumen candelæ: & cæpi festinare, vt eam accenderem, & non potui. Tunc dixit mihi diaconus eius: Noli quærere lumen extinguibile, modo tibi ostendetur lux, quæ extingui non potest. Et cum dixisset episcopus: Veni lux mea de cœlo, ostende faciem tuam, & salui erimus, Venit fulgor de cœlo sicut sol, & sicut coruscatio ante tonitruum, & non recessit antequam aurora inciperet, Et dum orationem finisset, iussit nos sibi respondere, & dicere, Amen. Et lux fulgoris illius paulatim recessit. Post hæc misi me ad pedes eius, & dixi illi: Domine iniuriam tibi grandem fecisti, quod ad me introisti, sum enim mulier peccatrix. Et ille dixit: quo me Deus meus iussit ingredi, introiui. *al. Eumẽnia. † al. Eutropia. b Tota nocte orat cũ suo Diacono Episcopus. Lux cælitus lapsa diu moratur in ædibus Afræ.

III. CIRCA diei verò horam tertiam, ostenderunt se mihi, qui eis ante lucem insidiati fuerant, vt exeuntes tenerent eos, & occiderent. Sed cum non exissent, conuenerunt me. Ego verò fasces lini habeo, sub quibus abscondi eos, & timeo, ne scrutentur locum illum. Sed si iubet, domina mater, huc eos transire faciam. Quia promisit mihi Episcopus dicens: Faciam te Christianam, & omnia peccata tua diluentur. Audiens hæc mater eius, gaudio repleta dixit: Præstet Deus, vt & mihi hoc contingat. Cui dixit Afra: Ergo nocte veniente ducã eum huc. Respondit mater eius: Etiamsi noluerit, roga eum. Vespere a. facto, rogauit sanctũ Narcissum episcopum Afra, vt iret ad matrẽ eius. Ingresso a. eo domũ, factum est gaudium magnum, ita vt Hilaria per tres horas teneret plantas eius, & diceret. Obsecro te domine, vt & me facias mundari à peccatis meis. Tũc sanctus Narcissus episcopus dixit ei: Beata est fides tua, quæ antequã disceres verbũ veritatis, ipsum veritatem, q̃ per verbũ vix possunt homines agnoscere, in tua mẽte fundasti. Confert se ad ædes Hilariæ S. Narcissus

Verun-